

خانواده سالم، جامعه سالم

اثر بخشی سلامت خانواده بر جامعه از دیدگاه علامه طباطبایی (ره)

نویسنده:

فاطمه ملازاده گل محله

انتشارات رویش بهاری

(rooyeshebahari)

سرشناسه	: ملازاده گل محله، فاطمه، ۱۳۶۹-
عنوان و نام پدیدآور	: خانواده سالم جامعه سالم - اثربخشی سلامت خانواده بر جامعه از دیدگاه علامه طباطبایی (ره)
مشخصات نشر	: کرج: رویش بهاری، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۲ ص: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	: ۴ - ۴۰ - ۴۸۷۱ - ۶۲۲ - ۹۷۸.
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: خانواده‌ها - جنبه‌های جامعه‌شناختی
موضوع	: Families - Sociological aspects
موضوع	: خانواده‌ها - جنبه‌های مذهبی - اسلام
موضوع	: Families - Religious aspects - Islam
رده‌بندی کنگره	: HQ۷۴۳.
رده‌بندی دیوبی	: ۳۰۶/۸۵.
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۹۸۰۸۵۷۱

خانواده سالم، جامعه سالم

عنوان: خانواده سالم، جامعه سالم - اثربخشی سلامت خانواده بر جامعه از دیدگاه علامه طباطبایی (ره)

نویسنده: فاطمه ملازاده گل محله

طراح جلد: گروه طراحی پلکان

ناشر: رویش بهاری

مدیرتولید: امیر حیدری

شابک: ۴ - ۴۰ - ۴۸۷۱ - ۶۲۲ - ۹۷۸.

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شناسه: ۱۴۸۰

۱۳۰۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول پاییز ۱۴۰۳

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵.....	مطلع.....
۷.....	مقدمه.....

فصل نخست: کلیات

۱۱.....	خانواده سالم.....
۱۳.....	مفاهیم نظری.....
۱۳.....	خانواده.....
۱۳.....	بررسی لغوی واژه‌ی خانواده.....
۱۴.....	بررسی اصطلاحی واژه خانواده.....
۱۵.....	سلامت.....
۱۵.....	بررسی لغوی واژه‌ی سلامت.....
۱۵.....	بررسی اصطلاحی واژه سلامت.....
۱۵.....	سلامت روحی.....
۱۵.....	بررسی لغوی واژه سلامت روحی.....
۱۶.....	بررسی اصطلاحی واژه سلامت روحی.....
۱۷.....	سلامت معنوی.....
۱۷.....	بررسی لغوی واژه سلامت معنوی.....
۱۷.....	بررسی اصطلاحی واژه سلامت معنوی.....
۱۸.....	تعریف سلامت معنوی از منظر علامه طباطبایی و آیت‌الله خامنه‌ای.....
۲۰.....	معرفی علامه طباطبایی.....
۲۱.....	شیوه علامه طباطبایی.....

- ۲۱ بررسی لغوی واژه شیوه علامه طباطبایی
- ۲۱ بررسی اصطلاحی واژه شیوه علامه طباطبایی
- ۲۲ نهاد خانواده
- ۲۲ آشنایی اجمالی خانواده و تعاریف مفسران دیگر
- ۲۳ پیدایش خانواده و اقسام آن در جامعه
- ۲۵ خانواده زیستی
- ۲۵ خانواده مرکب
- ۲۵ خانواده زن و شوهری
- ۲۵ خانواده گسترده
- ۲۶ خانواده مادر مرکز
- ۲۶ خانواده فرزند مرکز
- ۲۶ خانواده ناقص
- ۲۷ نقش و اهمیت خانواده از منظر علامه طباطبایی
- ۲۹ ابعاد خانواده از منظر علامه طباطبایی
- ۳۰ دیدگاه علامه طباطبایی به جامعه‌شناسی
- ۳۰ دیدگاه علامه طباطبایی به علوم تربیتی
- ۳۱ نقش خانواده سالم از دیدگاه علامه طباطبایی

فصل دوم: نقش خانواده و سلامت روحی آن در جامعه

- ۳۵ سلامت روحی خانواده
- ۳۵ اخلاق از دیدگاه علامه طباطبایی و دیگر مفسران
- ۳۸ کیفیت تداوم اخلاق ممدوح در نفس
- ۳۸ شیوه‌های تربیت اخلاقی در قرآن کریم
- ۳۹ اهمیت سلامت خانواده در جامعه منظر علامه طباطبایی
- ۴۱ تشبیه زن و شوهر به لباس
- ۴۶ زمینه‌های تشکیل خانواده
- ۴۷ زمینه اول نیاز جنسی
- ۴۹ زمینه دوم نیاز به آرامش و انس روحی با همسر

- زمینه سوم رشد و پرورش فرزندان..... ۴۹
- سلامت خانواده در جامعه..... ۵۱
- خانواده شاد و سالم از نظر سلامت روحی و روانی و نقش آن در سلامت روحی جامعه... ۵۵
- راه‌های شناخت خانواده شاد..... ۵۷
- بیماری روح در جامعه..... ۵۹
- بیماری روح از نظر تفسیر المیزان..... ۶۱
- انواع بیماری‌های روانی از منظر قرآن..... ۶۵
- بیماری کفر..... ۶۵
- بیماری نفاق..... ۶۵
- بیماری شرک..... ۶۶
- بیماری شک..... ۶۶
- ریا..... ۶۸
- عجب..... ۶۸
- کبر..... ۶۸
- درمان بیماری‌های روان..... ۶۹
- جایگاه معنویت در درمان بیماری..... ۷۰
- نقش و جایگاه اراده در درمان بیماری‌های روحی..... ۷۱
- عوامل سلامت روحی از منظر تفسیر المیزان (علامه طباطبایی)..... ۷۴
- خداشناسی..... ۷۴
- جهان‌شناسی..... ۷۵
- خودشناسی..... ۷۷
- آثار و پیامدهای روانی گناه در خانواده..... ۷۸
- کینه و حسادت..... ۷۸
- درد و رنج..... ۸۰
- سوءظن..... ۸۱
- آشکارشدن عیوب..... ۸۲
- دروغ گفتن..... ۸۲

۸۳ شهوت پرستی
۸۳ غضب

فصل سوم: اثربخشی خانواده در سلامت معنوی جامعه

۸۷ نگاه اجمالی به سلامت روحی
۸۹ نقش عقاید در سلامت معنوی کودکان
۹۱ ابعاد گوناگون در تربیت معنوی کودکان
۹۲ نقش خانواده‌ها در تربیت معنوی فرزندان در جامعه
۹۸ تحکیم بنیاد خانواده در سلامت معنوی
۹۹ مسئولیت بین زن و شوهر از دیدگاه علامه طباطبائی
۱۰۴ مرزها در خانواده
۱۰۶ سلسله مراتب در خانواده
۱۰۸ عوامل موثر بر تحکیم خانواده و ازدواج در عصر حاضر
۱۰۹ تکریم شخصیت
۱۱۱ امنیت
۱۱۱ کرامت
۱۱۳ سعادت و رستگاری
۱۱۳ عفو و اغماض
۱۱۶ تأثیر سلامت معنوی در جامعه از دیدگاه علامه
۱۱۷ ناسازگاری خانواده در جامعه
۱۱۸ موعظه کردن و اندرز دادن
۱۱۹ تشویق به زندگی سالم
۱۲۲ آثار و پیامدهای معنوی گناه در خانواده
۱۲۷ نتیجه‌گیری
۱۳۳ فهرست منابع

مطلع

تجدید بنای رفیع تمدن اسلامی و بازیابی دوران طلایی شکوه و عظمت مسلمانان، بر بنیان اندیشه دانش پژوهانی است که طالبان علم و حاملان حلم و ساکنان سلم باشند و جلوه شکوه دانش و پرهیزگاری و بلند اختری را بر تارک افلاکی خویش ببینند و از سیاره آسمانی عقل و خرد تا کهکشان پر ستاره ولایت‌الله با درخشندگی، به پرواز درآیند. این حرکت، شدنی نیست مگر آن‌که ژرف‌اندیشانه و موشکافانه، ببینند و ببیندیشند و دیگران را از ایده و اندیشه‌های پژوهشگرانه و نیات روح‌پرور خود، بهره‌مند نمایند.

دین مبین اسلام، علم و دانش را نور و جهل و نادانی را ظلمت می‌داند؛ ضمن اینکه تمامی آیات و روایاتی که با خطابات «یاایهاالناس» و «یا ایها الذین آمنوا» و دیگر واژه‌ها صادر شده‌اند به شهادت مفسرین آیات و روایات، عموماً هستند که همه مکلفین اعم از زن و مرد را شامل‌اند. در همین راستای احساس تکلیف است که حوزه علمیه خواهران به برکت انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی (ره) و با تلاش مبقیانه حضرت امام خامنه‌ای ظلّه مد به بالندگی رسیده است.

تمام مدارس خواهران به ویژه مدرسه علمیه تخصصی ریحانه‌الرسول علیها السلام شهرستان جویبار با بیش از ۱۸ سال سابقه علمی آموزشی، سه مقطع سطح دو و سه و چهار، افتخار شاگردی مکتب امام صادق علیه السلام را دارند با اشتیاق به معارف قرآن و آموزه‌های اهل بیت علیهم السلام و ادای تکلیف به محضر رب‌العالمین، به صحنه جهاد تبیین آمده‌اند تا با تبدیل پایان‌نامه‌های برتر به کتاب، در نشر معارف الهی سهیم و شریک باشند؛ اگر چه اقرار دارند که این آثار، قطراتی از اقیانوس معارف الهی است که چه بسا آنچنان تاثیرگذار باشد که هر قطره از آن دشتی کویر از جهل را آباد کند. پروردگارا! توفیقی عنایت فرما تا با عمل به معارف الهی، جامعه‌ای سالم، پر طراوت، با نشاط و امام زمانی علیه السلام داشته باشیم.

و من الله التوفیق

مجتمع تخصصی ریحانه‌الرسول علیها السلام جویبار

مقدمه

از آن جایی که عالی‌ترین هدف تشکیل خانواده، رشد اخلاقی و معنوی هر یک از اعضای خانواده است. به طوری که علامه طباطبایی هم به آن اذعان دارند و می‌فرمایند: خانواده اولین مکانی است که انسان به آن تعلق دارد، ایشان خانواده را مهم‌ترین نهاد اجتماعی می‌دانند که با پیوند مقدس ازدواج آغاز و با تولد فرزندان کامل می‌گردد. این سلامت محیط خانوادگی در صورتی است که والدین با مسئولیت خود آشنا باشند و آن را انجام دهند. از این روی است که در دیدگاه اسلامی ازدواج از قداست ویژه‌ای برخوردار است.

خانواده، اولین مکانی که برای هر انسانی تعریف می‌شود و بدان تعلق دارد. علامه، خانواده را مهم‌ترین نهاد اجتماعی می‌داند که با پیوند مقدس ازدواج آغاز می‌شود و با تولد فرزندان کامل می‌گردد. خانواده به عنوان مهم‌ترین و حیاتی‌ترین نهاد اجتماعی و محیطی امن برای دستیابی به اهداف عالی انسانی است.^۱

در این میان، شناخت عوامل ثبات و سازوکارهای ایجاد ارتباط صمیمانه و سازنده در خانواده، به منظور ایجاد محیطی سالم و بانشاط برای پرورش فرزندان اهمیت بسزایی دارد که در تمام ادیان و در همه جوامع بشری مورد توجه بوده است. این کتاب در صدد یافتن چگونگی دیدگاه علامه طباطبایی به خانواده سالم است که با توجه به تفسیر میزان صورت می‌گیرد و می‌تواند به آگاهی ما در زمینه‌های شناخت جایگاه خانواده، شناخت نحوه تشکیل خانواده، شناخت نحوه سرپرستی خانواده (چگونگی ساختار قدرت)، شناخت مسئولیت‌های مترتب بر اعضای خانواده و شناخت نحوه از هم پاشیدگی خانواده و حقوق اعضا در این باره کمک کند.

انگیزه تألیف این کتاب، پاسخ به این سؤال است که خانواده از جهت روحی و معنوی چگونه در جامعه شکل می‌گیرد برای پاسخ به این سؤال با مطالعه و نیز تأکید بر تفسیر میزان می‌توان رویکردی را که علامه طباطبایی نسبت به نهاد خانواده دارد، شناسایی کرد.

۱- سید محمد حسین، طباطبایی، تفسیر میزان، ج ۲ ص ۲۲۵.

با توجه به اینکه صاحب‌نظران تعریف‌های متعددی از خانواده ارائه کرده‌اند که در هر تعریف به بُعدی از ابعاد شکل‌گیری خانواده توجه شده است، در اینجا با توجه به جامع بودن و تعریف علامه طباطبائی (ره)، و تعریف ایشان به عنوان تعریف محوری قرار گرفت. با توجه به مطالب فوق و نقش سلامت معنوی در توانمندسازی خانواده، می‌طلبد که کتابی جامع در این خصوص تدوین یابد و ابعاد و ویژگی‌های سلامت روحی و معنوی خانواده در جامعه از دیدگاه عالم فرزانه دین و اسلام علامه طباطبائی (ره) بررسی تا فراهم‌سازی به کمال و رضوان الهی در خانواده از منظر این عالم بزرگ بیان گردد، تا بتوان با ارتقا و تعمیق سلامت معنوی افراد در خانواده زندگی سالم و صالحی را به دنبال داشته باشند و در نهایت بتوانیم به جمع‌بندی خوبی از مطالب به حول قوه الهی ارائه دهیم.